

Hovedorganisasjonen KA

ØKONOMISK REFERANSEMÅLING

Hamar kirkelige fellesråd

2025

Innhold

Oppsummering av hovedfunn	3
Om rapporten	3
Nasjonale utviklingstrekk	5
Tallenes kontekst	6
Økonomisk utvikling over tid	9
Økonomisk referansemåling	10
Kontakt oss	15

Rapport om økonomisk referansemåling for Hamar kirkelige fellesråd

© Hovedorganisasjonen KA

Hovedorganisasjonen KA
Rådhusgt. 1–3, 0151 Oslo

23 08 14 00
ka@ka.no
ka.no

Om Hovedorganisasjonen KA

KA er hovedorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter. Vi ivaretar og fremmer våre medlemmers felles interesser og yter service i samsvar med deres oppgaver og behov. Alle virksomheter i Den norske kirke er medlem av KA, men også organisasjoner, stiftelser og aksjeselskaper på kirkelig og ideell sektor er medlemmer hos oss.

Oppsummering av hovedfunn

Denne rapporten sammenstiller økonomien i Hamar kirkelige fellesråd og referansegruppene i 2024 og tidligere år. Noen nøkkeltall i rapporten er:

- Tilskudd fra Hamar kommune utgjorde kr 17 mill. i 2024. Fellesrådet har ikke tjenesteytingsavtale med kommunen. Samlede ytelser består derfor kun av tilskudd.
- Dette utgjør samlede ytelser på kr 810 per medlem. Dette er kr 78 (9 %) mindre enn i referansegruppen.
- Som andel av kommunens utgifter utgjør de samlede ytelsene 0,6 %. Dette er 0,1 prosentpoeng mindre enn gjennomsnittet i referansegruppen.
- Samlede ytelser fra Hamar kommune har økt med 6 % siden 2020. Til sammenligning var akkumulert lønns- og prisvekst i kommunal sektor (deflator) 22 % i samme periode.
- Kommunalt tilskudds andel av fellesrådets driftsinntekter tilsvarer 58 %. Dette er tilsvarende som i referansegruppen.
- Hamar hadde i 2024 en sum på disposisjonsfond som tilsvarer 4,9 % av årlige netto driftsinntekter. Til sammenligning var tilsvarende tall for referansegruppen og resten av landet på hhv. 10,9 og 13,2 %.

Hamar domkirke

Foto: KA / Ordna Eiendom

Om rapporten

Siden innføringen av formannskapsloven av 1837, har det ligget til kommunen å finansiere Den norske kirkes lokale virksomhet. I 2024 kom 62% av lokalkirkens finansiering som tilskudd til kirkelige fellesråd fra kommunene. I kroner og øre utgjorde tilskudd fra kommunene samlet sett kr 3,64 milliarder. Dette går blant annet til å finansiere drift og vedlikehold av kirkebygg og gravplasser, bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, lokalt barne- og ungdomsarbeid, sosialt omsorgsarbeid og administrasjon. I tillegg mottar Den norske kirke om lag kr 2,77 milliarder i statstilskudd. Dette går til å finansiere prestedtjenesten, kirkens nasjonale og regionale støttefunksjoner og tilskudd til fellesrådene. Det er trossamfunnslovens § 14 som angir kommunens finansieringsansvar overfor lokalkirken.

Denne rapporten angir noen nøkkeltall for hvordan et kirkelig fellesråds økonomiske bilde ser ut, sammenliknet med andre fellesråd i tilsvarende situasjon. Formålet med rapporten er å gi kirkelig fellesråd et bedre grunnlag for å forstå sin økonomiske situasjon.

Som med alle andre statistiske sammenstillinger, er det viktig å ta høyde for kontekst og lokale forhold, og ikke lese mer inn i tallene enn hva det er grunnlag for. Hovedorganisasjonen KA leverer rapporten til bestiller, og kan ikke stilles ansvarlig for feilaktig bruk av tallene. For hjelp til å tolke tallene eller ved ønske om mer bakgrunnsinformasjon kan KA kontaktes.

TILPASNINGER

I tallene som danner grunnlag for rapporten er eventuell barnehagedrift justert ut fra både bestillende fellesråd og referansegruppen.

REFERANSEGRUPPER

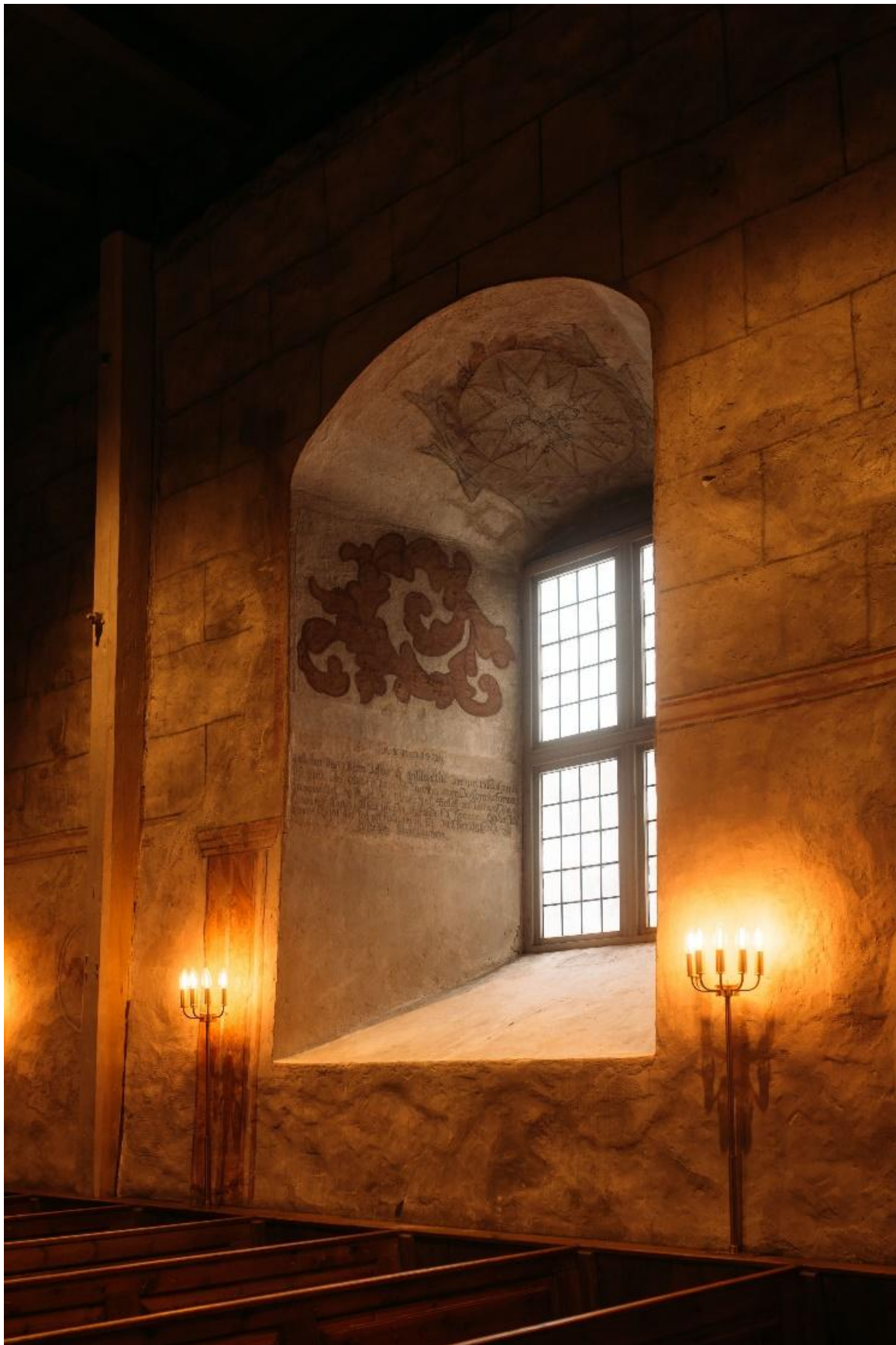
Gjennomgående for hele rapporten er at tallene som oppgis, sammenliknes med gjennomsnittstall for tre referansegrupper.

Den viktigste er den første gruppen, som vi bare omtaler som referansegruppen. Dette er et utvalg kirkelige fellesråd, som tar utgangspunkt i SSBs inndeling i KOSTRA-grupper for sammenlignbare kommuner basert på folkemengde og økonomiske rammebetingelser. KA har tatt utgangspunkt i disse gruppens sortering i nivå på bundne kostnader og frie disponible inntekter og har så gjort justeringer for å få referansegrupper som er mer sammenlignbare når det gjelder antall gravplasser og kirkebygg. Dermed får man et sammenlikningsgrunnlag som både tar høyde for demografi, kommunens økonomiske stilling og viktige kostnadsdrivere for et kirkelig fellesråd. I denne rapporten består referansegruppens tall av gjennomsnittet for:

Drøbak og Frogn, Time, Malvik, Rælingen, Nesodden, Klepp, Hå, Ullensaker, Vestre Toten, Nordre follo, Vestby, Øvre Eiker, Porsgrunn og Stord.

Den andre gruppen er KOSTRA-gruppe. Tallmaterialet er hentet fra SSBs KOSTRA kirke, med unntak av et lite knippe indikatorer, der KOSTRA kommune er lagt til grunn.

Den siste referansegruppen er et nasjonalt gjennomsnitt for alle kirkelige fellesråd og menighetsråd i ettsoknskommuner.

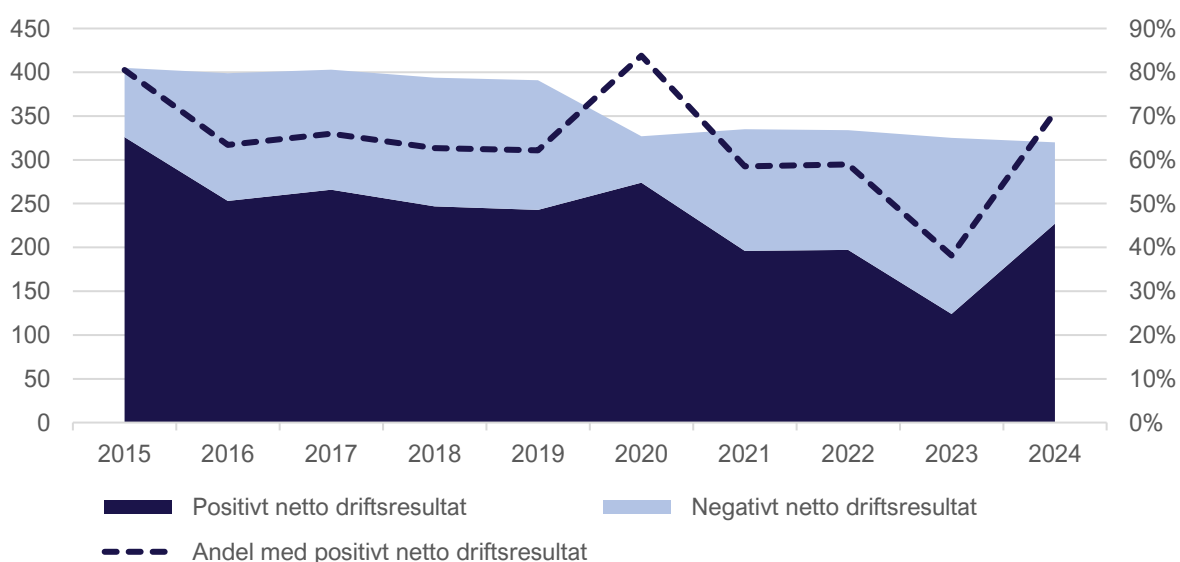

Illustrasjonsfoto: KA

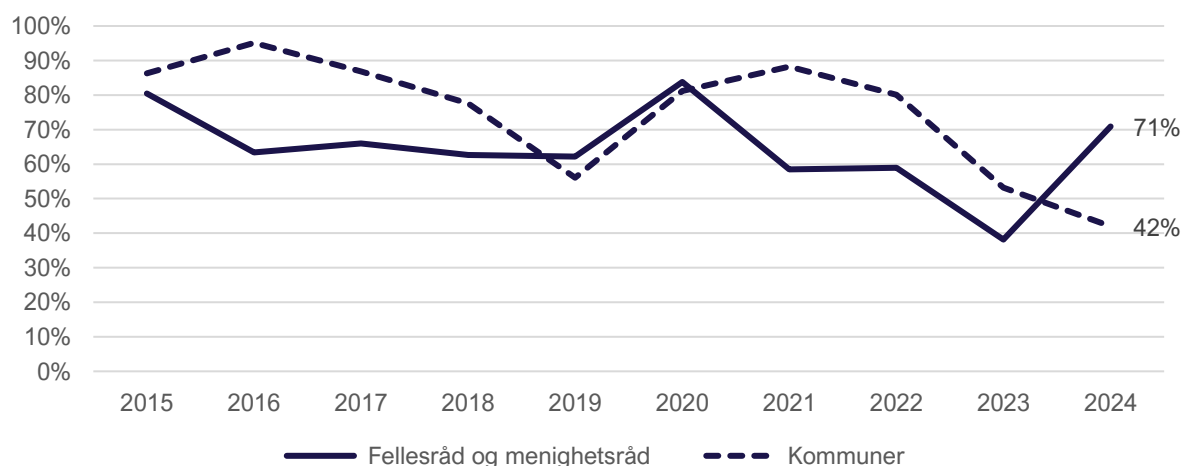
Nasjonale utviklingstrekk

Ser vi på landet under ett, kan vi få et inntrykk av en generell status for de kirkelige fellesrådenes økonomiske situasjon og utvikling i tilskudd fra kommunene.

Tabellen nedenfor viser historisk utvikling i andelen kirkelige fellesråd og menighetsråd i ettsoknskommuner som endte regnskapsåret med et positivt eller negativt netto driftsresultat. Andelen fellesråd som har et positivt netto driftsresultat har vært nedadgående de siste årene, men fikk et løft i 2024, da 29% av landets kirkelige fellesråd drev med netto driftsunderskudd. Hvis man sammenstiller dette med samlede tallene for fellesråd, kan dette hovedsakelig tilskrives at vekst i ytelser fra kommunene var tilnærmet lik prisvekst, med en vekst på 4,5% mot en deflator på 5%, kombinert med en svak reduksjon – ikke økning – i lønnsutgifter hos fellesrådene. Dette trenger imidlertid ikke være tilfellet i hvert enkelt fellesråd.

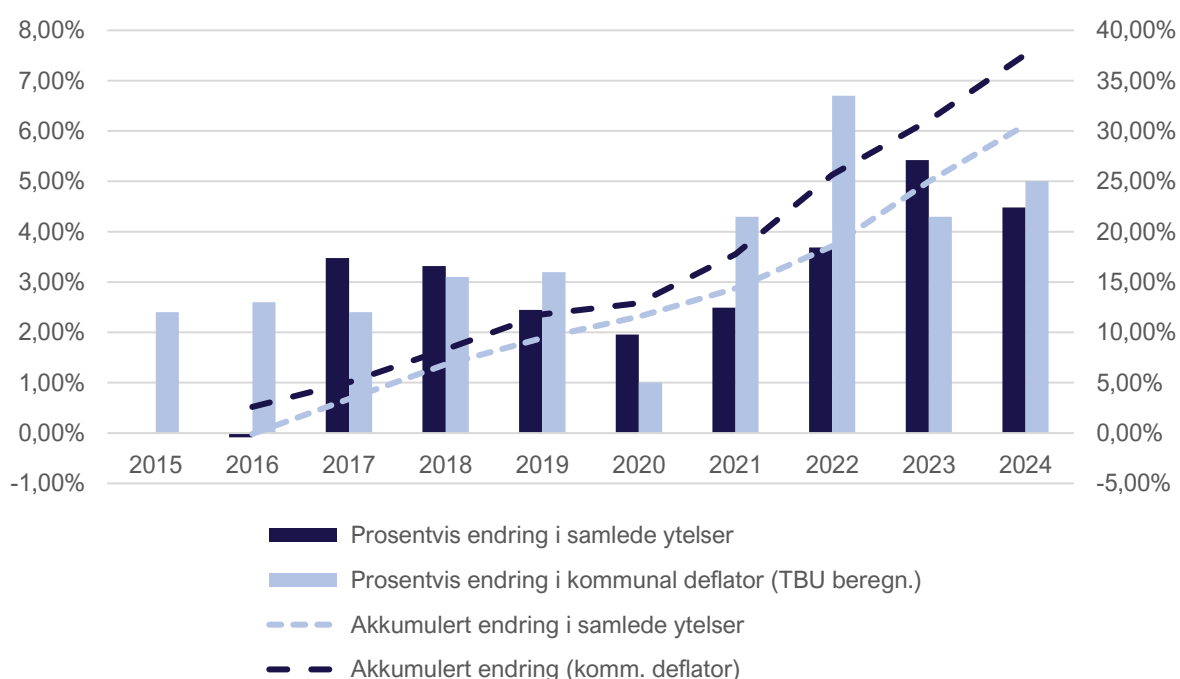

Nedenfor presenteres en sammenstilling av andelen kirkelige fellesråd og menighetsråd som har hatt positivt netto driftsresultat, sett opp imot tilsvarende andel i kommunal sektor (kommunekonsern). Andelen kommuner med positivt netto driftsresultat er generelt høyere enn på kirkelig side, men andelen har en tendens til å følge hverandre.

Tabellen nedenfor viser utviklingen på nasjonalt nivå i samlede ytelser (tilskudd og tjenesteyting) fra landets kommuner til kirkelige fellesråd og menighetsråd i ettsoknskommuner. Grafen viser utviklingen i samlede ytelser til alle landets kirkelige fellesråd tilbake til 2015. Her ser man at de samlede ytelsene har økt med 30,6 % i perioden 2015-2024, sett opp imot en pris- og lønnsvekst på 37,6 % målt ved kommunal deflator. Tilsvarende tall for perioden 2020-2024 var hhv. 18 % og 21 %.

	2021	2022	2023	2024
Samlede ytelser i mrd. kr	3,312	3,434	3,621	3,783
Prosentvis endring i samlede ytelser	2,49 %	3,68 %	5,42 %	4,48 %
Prosentvis endring i kommunal deflator (TBU beregn.)	4,30 %	6,70 %	4,30 %	5,00 %

En annen måte å forstå omfanget av det kommunale tilskuddet til lokalkirken på, ser vi ved å stille spørsmålet: Hvor stor andel av kommunenes totale utgifter går til kirkelig fellesråd? Her ser vi at andelen har vært fallende over tid. Det vil si at lokalkirken kommer ut med et stadig dårligere resultat i kampen om budsjettmidlene i kommunene. Det gir trangere økonomi. Tabellen viser kommunenes samlede ytelser til kirkelige fellesråd som andel av kommunenes samlede netto driftsutgifter i gjennomsnitt.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gjennomsnitt hele landet	1,05 %	1,00 %	0,98 %	0,96 %	0,94 %	0,93 %	0,91 %	0,87 %	0,85 %	0,84 %

Tallenes kontekst

Når vi foretar en økonomisk referansemåling, er det relevant å først se hen til hvordan den kirkelige konteksten i lokalsamfunnet ser ut. I det videre presenterer vi noen nøkkeltall for kirkelig aktivitet og rammebetingelser som antall kirkebygg, gravplasser og årsverk.

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (totalt)
Generelt				
Antall innbyggere	33 441	25 337	38 431	5 594 340
Antall medlemmer	21 048	15 181	24 190	3 449 013
Andel medlemmer i Dnk	63 %	62 %	64 %	62 %
Medlemstetthet (medl. per km ² landareal)	62	106	106	11
Antall sokn	2	3	5	1 151
Antall årsverk ansatt	22	18	29	4 340
Kirker				
Antall kirkebygg	4	4	8	1 599
Antall fredede kirkebygg	1	1	1	188
Antall listeførte kirkebygg	2	2	3	737
Gravplass				
Antall gravplasser	4	4	9	2 012
Antall m ² gravplass (i 1000)	81	71	142	21 831
Gudstjenester				
Antall gudstjenester	348	193	332	55 690
Antall deltakere på gudstjenester totalt	20 239	18 870	29 094	4 447 518
Antall deltakere per gudstjeneste	58	99	86	80
Antall gudstjenestedeltakelser per medlem	0,96	1,22	1,18	1,31
Andel døde i prosent	48 %	54 %	53 %	51 %
Andel kirkelige gravferder	76 %	85 %	84 %	82 %
Andel konfirmerte av 15-åring	33 %	45 %	46 %	48 %
Antall deltakere på konserter og kulturarrangementer	15 204	4 609	9 755	1 580 494

Illustrasjonsbilde: KA

Økonomisk utvikling over tid

Før vi ser nærmere på referansemålingen, kan det være verdt å se på den økonomiske utviklingen over tid i Hamar isolert sett. Nedenfor finner du en oversikt over utviklingen i de viktigste inntektene og utgiftene i Hamar, angitt i kr 1000.

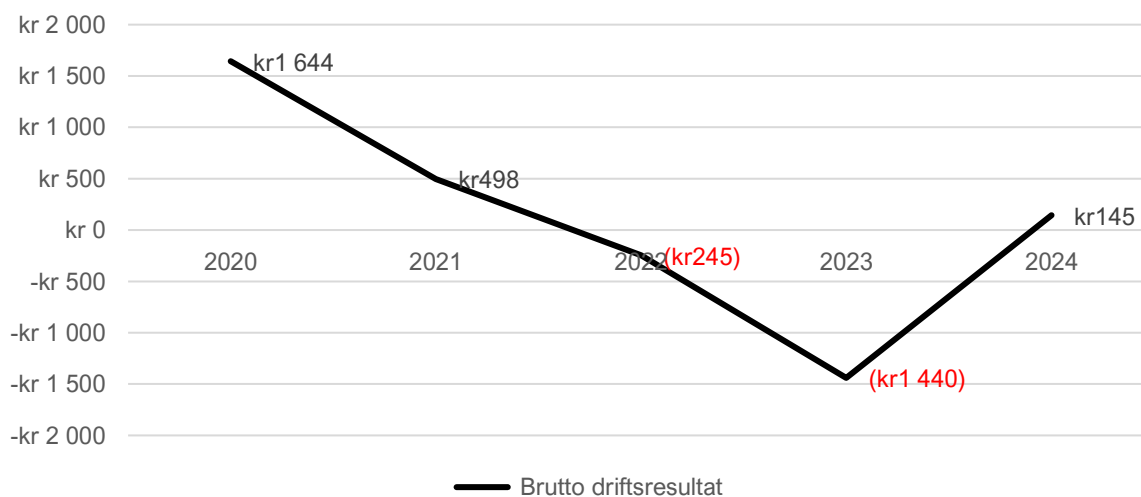
Inntekter	2020	2021	2022	2023	2024	2020-24
Samlede ytelser fra kommunen	kr 16 154	kr 15 700	kr 16 553	kr 17 663	kr 17 046	6 %
Tilskudd	kr 16 154	kr 15 700	kr 16 553	kr 17 663	kr 17 046	6 %
Tjenesteyting	kr 0	kr 0	kr 0	kr 0	kr 0	.
Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	kr 4 869	kr 5 077	kr 5 981	kr 6 465	kr 6 512	34 %
Andre driftsinntekter	kr 4 720	kr 4 781	kr 5 398	kr 5 763	kr 5 662	20 %
Sum driftsinntekter	kr 25 743	kr 25 558	kr 27 932	kr 29 891	kr 29 220	14 %

Utgifter	2020	2021	2022	2023	2024	2020-24
Lønnsutgifter	kr 15 398	kr 16 138	kr 17 945	kr 19 549	kr 17 956	17 %
Kjøp av varer og tjenester	kr 7 166	kr 7 406	kr 8 581	kr 10 028	kr 9 412	31 %
Merverdiavgift	kr 1 030	kr 1 024	kr 1 220	kr 1 351	kr 1 223	19 %
Andre driftsutgifter	kr 505	kr 492	kr 431	kr 403	kr 484	-4 %
Sum driftsutgifter	kr 24 099	kr 25 060	kr 28 177	kr 31 331	kr 29 075	21 %
Brutto driftsresultat	kr 1 644	kr 498	-kr 245	-kr 1 440	kr 145	

Sum driftsinntekter i Hamar har økt med 14 prosent siden 2020. Til sammenligning var akkumulert vekst i kommunal deflator 22 prosent fra 2020 til 2024.

Merknad: "Andre driftsinntekter" i tabellen ovenfor tilsvarer samlede driftsinntekter, fratrasket de inntektene som er spesifisert i tabellen. Dette inkluderer tilskudd fra rDnk og staten, fellesråd /menighetsråd, sykelønnsrefusjon, merverdiavgiftskompensasjon, m.v. "Andre driftsutgifter" er spesifisert tilsvarende, slik at det som vises er utgiftsføring i relasjon til tjenesteyting, tilskudd, gaver og overføringer til andre.

Utviklingen i årsresultat de siste fem årene kan sees i denne grafen (tall i hele tusen):

Økonomisk referansemåling

DRIFTSINNTEKTER

Denne oversikten viser de viktigste inntekstpostene i regnskapet, brutt ned på forskjellige måter, og sammenliknet med referansegruppene. Med samlede ytelser menes tilskudd overført i kroner pluss verdien av eventuell tjenesteyting fra kommunen. Tall er for 2024 og angitt i hele kroner.

Driftsinntekter samlet

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Samlede ytelser i kroner	kr 17 046 000	kr 13 479 000	kr 23 154 154	kr 10 475 865
Samlede driftsinntekter i kroner	kr 29 220 000	kr 21 429 786	kr 37 218 154	kr 16 250 954
Samlede driftsinntekter per medlem	kr 1 388	kr 1 409	kr 1 530	kr 2 156
Samlede ytelser per medlem i Dnk	kr 810	kr 888	kr 947	kr 1 497
Brukerbetalinger, salg, avgifter og leieinntekter per medlem i Dnk	kr 309	kr 131	kr 228	kr 190
Andre inntekter per medlem i Dnk	kr 269	kr 391	kr 355	kr 469
Samlede ytelser som andel av kommunens utgifter *	0,62 %	0,76 %	0,80 %	1,04 %
Kommunalt tilskudds andel av driftsinntekter	58 %	59 %	60 %	65 %
Tjenesteytings andel av kommunens samlede ytelse	0 %	7 %	3 %	5 %

*) Tallet for hele landet er beregnet som gjennomsnitt av ytelsers andel for hvert enkelt fellesråd av hensyn til sammenlignbarhet med resten av tabellen. Tallet avviker derfor fra 0,84 % angitt under Nasjonale utviklingstrekk tidligere i analysen.

Driftsinntekter innen gravplassområdet

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Samlede ytelser i kroner	kr 0	kr 1 569 643	kr 1 832 231	kr 925 324
Samlede driftsinntekter i kroner	kr 6 014 000	kr 3 521 857	kr 7 234 538	kr 2 658 023
Samlede driftsinntekter per innbygger	kr 180	kr 139	kr 198	kr 209
Samlede ytelser per innbygger	kr 0	kr 66	kr 50	kr 84
Brukerbetalinger, salg, avgifter og leieinntekter per innbygger	kr 161	kr 59	kr 122	kr 92
Andre inntekter per innbygger	kr 19	kr 14	kr 27	kr 32
Samlede ytelser som andel av kommunens utgifter	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %

DRIFTSUTGIFTER

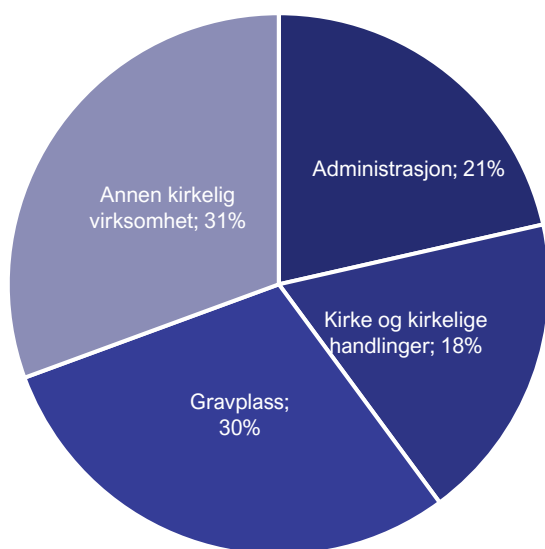
Om vi skal få et innblikk i det økonomiske omfanget av virksomheten og hvor mye det koster å være kirke i en kommune, kan det være nyttig å se nærmere på driftsutgiftene (brutto). Tall er for 2024 og angitt i hele kroner.

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Samlede driftsutgifter	kr 29 075 000	kr 21 256 500	kr 36 318 615	kr 15 759 344
Driftsutgifter per medlem	kr 1 381	kr 1 390	kr 1 501	kr 2 066
Driftsutgifter per innbygger	kr 869	kr 865	kr 963	kr 1 474
Driftsutgifter til kirke og kirkelige handl. per kirkebygg	kr 1 340 000	kr 1 723 196	kr 1 560 420	kr 942 473
Driftsutgifter til gravplass per gravplass	kr 2 145 000	kr 1 177 233	kr 1 688 126	kr 530 417

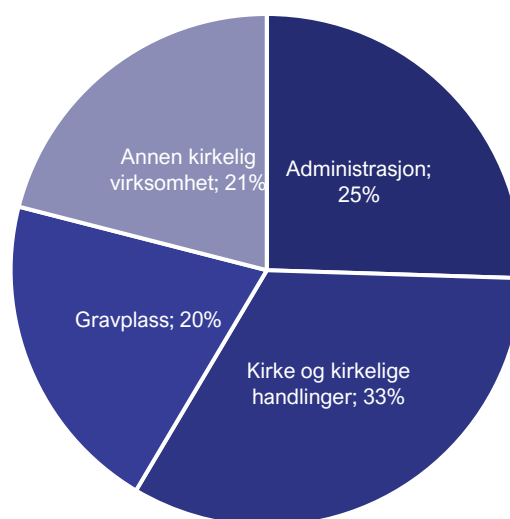
For å se nærmere på hvordan fellesrådets brutto driftsutgifter per medlem fordeler seg, kan vi ta utgangspunkt i de fem funksjonene som skal brukes for regnskapsføring i kirkelig fellesråd, henholdsvis administrasjon, kirker og kirkelige handlinger, gravplasser, annen kirkelig virksomhet (undervisning, diakoni, m.v.), og finansieringstransaksjoner. Tall er angitt i hele kroner per medlem og for 2024.

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Administrasjon	kr 296	kr 355	kr 357	kr 650
Kirke og kirkelige handlinger	kr 255	kr 459	kr 460	kr 707
Gravplass	kr 408	kr 284	kr 354	kr 411
Annen kirkelig virksomhet	kr 423	kr 292	kr 331	kr 298
Finansieringstransaksjoner	kr 0	kr 0	kr 0	kr 0
Sum driftsutgifter	kr 1 381	kr 1 390	kr 1 501	kr 2 066

Hamar

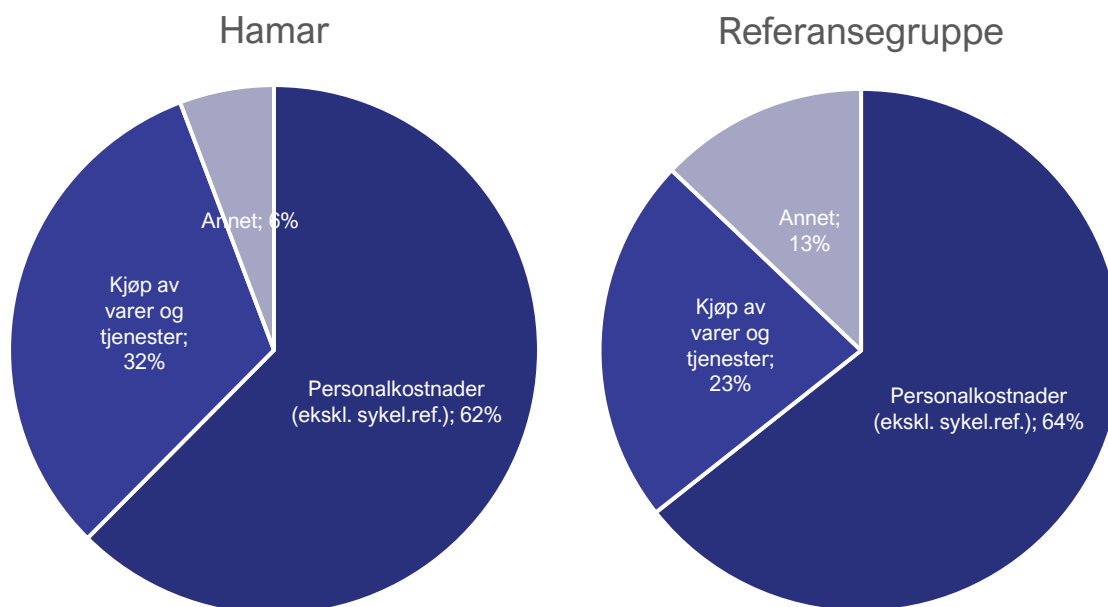
Referansegruppe

ØKONOMISK REFERANSEMÅLING

Tabellen under viser hvordan fellesrådets brutto driftsutgifter per medlem fordeler seg på personalkostnader (lønn og sosiale utgifter minus sykelønnsrefusjon), kjøp av varer og tjenester og annet. Tall er angitt i hele kroner /medlem og for 2024.

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Personalkostnader	kr 878	kr 927	kr 968	kr 1 214
Kjøp av varer og tjenester	kr 447	kr 328	kr 421	kr 644
Annet	kr 81	kr 186	kr 145	kr 258
Sum driftsutgifter	kr 1 406	kr 1 440	kr 1 534	kr 2 116

Hvis man har høye personalkostnader kan dette vitne om en høy grad av egenproduksjon (egne ansatte). Hvis man har en høy andel kjøp av varer og tjenester, kan dette tyde på at man kjøper en del tjenester utenfra. En høy andel "Annet" er på sin side typisk for fellesråd med en høy andel tjenester levert gjennom kommunal tjenesteyting.

INVESTERINGER OG VEDLIKEHOLD**Kirker**

Oversikten nedenfor viser utgifter til investeringer og vedlikehold i Dnk innen funksjon kirke. Tallene viser at Hamar har hatt vedlikeholdsutgifter tilsvarende kr 289 tusen per år i perioden 2020 tom. 2024. Dette er kr 184 tusen lavere enn i referansegruppen. Forskjellene kan blant annet skyldes forskjeller i alder på bygg, vedlikeholdsetterslep, tidligere års investeringer, størrelsen på byggene og tjenesteyting fra kommunen eller andre store samtidige investeringsprosjekter. Vedlikeholdsutgifter er anslått som utgifter på art 230, 240 og 250 og er således kun et anslag der evt. lønn og kjøpte tjenester er holdt utenfor.

Gjennomsnitt per år i perioden 2020 - 2024

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Vedlikehold	kr 288 600	kr 472 386	kr 882 523	kr 507 658
Investeringer eks. MVA	kr 2 833 000	kr 1 034 486	kr 3 183 231	kr 1 578 192
Komm. tjenesteyting (inv.)	kr 0	kr 310 971	kr 171 523	kr 307 588
Sum	kr 3 121 600	kr 1 817 843	kr 4 237 277	kr 2 393 438

Gjennomsnitt per kirke per år i perioden 2020 - 2024

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Vedlikehold	kr 72 150	kr 118 569	kr 121 124	kr 80 637
Investeringer eks. MVA	kr 708 250	kr 221 102	kr 438 304	kr 233 411
Komm. tjenesteyting (inv.)	kr 0	kr 77 161	kr 28 640	kr 27 268
Sum	kr 780 400	kr 416 833	kr 588 068	kr 341 315

Gravplasser

Oversikten nedenfor viser utgifter til investeringer og vedlikehold i Dnk innen funksjon gravplass. Tallene viser at Hamar har hatt vedlikeholdsutgifter tilsvarende kr 129 tusen per år i perioden 2020 tom. 2024. Dette er kr 89 tusen lavere enn i referansegruppen. Forskjellene kan blant annet skyldes forskjeller i alder på bygg, vedlikeholdsetterslep, tidligere års investeringer, størrelsen på byggene og tjenesteyting fra kommunen eller andre store samtidige investeringsprosjekter. Vedlikeholdsutgifter er anslått som utgifter på art 230, 240 og 250 og er således kun et anslag der evt. lønn og kjøpte tjenester er holdt utenfor.

Gjennomsnitt per år i perioden 2020 - 2024

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Vedlikehold	kr 129 000	kr 217 586	kr 495 277	kr 255 716
Investeringer eks. MVA	kr 3 990 200	kr 1 164 029	kr 1 764 800	kr 720 967
Komm. tjenesteyting (inv.)	kr 0	kr 286 929	kr 1 202 385	kr 104 890
Sum	kr 4 119 200	kr 1 668 543	kr 3 462 462	kr 1 081 572

Per gravplass per år i perioden 2020 tom. 2024

	Hamar	Referansegruppe	KOSTRA	Hele landet (snitt)
Vedlikehold	kr 32 250	kr 54 995	kr 125 011	kr 42 483
Investeringer eks. MVA	kr 997 550	kr 374 763	kr 224 220	kr 87 502
Komm. tjenesteyting (inv.)	kr 0	kr 73 758	kr 700 190	kr 36 482
Sum	kr 1 029 800	kr 503 517	kr 1 049 421	kr 166 467

STATUS DISPOSISJONSFOND

Et spørsmål som med jevne mellomrom kommer opp i samtalen om kirkelige fellesråds økonomi, er hvor mye et fellesråd bør ha på fond til enhver tid. Vi anbefaler at man har en god buffer, samtidig som det er en grense for hvor mye det er naturlig å ha på fond uten at kommunen opplever virksomheten overfinansieres. Tabellen viser størrelsen på fellesrådets disposisjonsfond, sett i forhold til de årlige driftsinntektene. Tall for referansegruppe, KOSTRA og hele landet er ikke justert for at gravplassområdet normalt er del av virksomheten, da statistikken ikke skiller mellom disposisjonsfond relatert til gravplass og resten. Dette kan redusere sammenlignbarheten noe.

	2020	2021	2022	2023	2024
Hamar	3,56 %	8,95 %	7,09 %	5,68 %	4,91 %
Referansegruppe	13,40 %	14,75 %	13,99 %	11,68 %	10,87 %
KOSTRA	8,63 %	11,64 %	12,13 %	11,42 %	10,86 %
Hele landet	14,38 %	15,78 %	14,44 %	13,49 %	13,21 %

Kontakt oss

Det kirkelige fellesrådet som bestiller rapporten, kan ta kontakt med KA for spørsmål og tolkningshjelp til tallene. Kontakt:

Anders Kirkebø Giske
 Spesialrådgiver økonomi og statistikk
 anders.giske@ka.no
 412 46 576

